

Г. М. КОПТЄВА**ЦИФРОВІЗАЦІЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ: СВІТОВІ ТА УКРАЇНСЬКІ ПРАКТИКИ**

Розглянуто проблематику забезпечення фінансової безпеки бізнес-процесів підприємств у контексті цифрової трансформації економіки. Актуальність дослідження зумовлена високим рівнем волатильності зовнішнього середовища, зростанням фінансових ризиків та необхідністю формування стійкості підприємств у кризових умовах. Показано, що цифровізація стає не лише технологічним трендом, а й ключовим чинником забезпечення захищеності фінансових інтересів суб'єктів господарювання. Метою статті визначено ідентифікацію та аналіз сучасних цифрових інструментів, оцінку їх практичного потенціалу в умовах кризових явищ та формування пропозицій щодо підвищення фінансової стійкості підприємств на основі цифрових рішень. Методологічною основою дослідження стали загальнонаукові методи узагальнення та аналізу, компаративний підхід до оцінки зарубіжних і українських практик, а також використання даних сервісу Google Trends та міжнародних звітів. У роботі систематизовано основні цифрові технології, що впливають на фінансову безпеку (Big Data, штучний інтелект, blockchain, роботизована автоматизація процесів, хмарні рішення, кіберзахист), охарактеризовано їх переваги, ризики та бар'єри впровадження. Особливу увагу приділено порівнянню світових і національних практик: наведено приклади застосування цифрових інструментів міжнародними корпораціями та українськими інституціями. Наукова новизна роботи полягає в інтегрованому аналізі цифрових технологій крізь призму забезпечення фінансової безпеки бізнес-процесів, що дозволило сформулювати рекомендації щодо їх ефективного використання. Практична значущість полягає у розробці пропозицій для підприємств, банківського сектору та державних інституцій стосовно комплексного впровадження цифрових інструментів, розвитку кадрового потенціалу, балансування переваг і ризиків, посилення державно-приватного партнерства. Зроблено висновок, що цифровізація фінансової безпеки в Україні є не лише реакцією на кризові виклики, а й важливим елементом інтеграції у європейський цифровий простір. Перспективи подальших досліджень пов'язані з вивченням адаптації цифрових інструментів до специфічних умов української економіки та порівняльним аналізом світових і національних практик.

Ключові слова: забезпечення фінансової безпеки; цифровізація бізнес-процесів; цифрові технології; цифрові інструменти; цифровізація фінансової безпеки; цифрова трансформація прийняття управлінських рішень; кіберзахист; фінансова стійкість підприємства

Н. КОПТІЄВА**DIGITALIZATION OF FINANCIAL SECURITY IN BUSINESS PROCESSES: GLOBAL AND UKRAINIAN PRACTICES**

The article examines the problem of ensuring the financial security of enterprises' business processes in the context of the digital transformation of the economy. The relevance of the study is determined by the high volatility of the external environment, the growth of financial risks, and the urgent need to enhance enterprises' resilience in crisis conditions. It is shown that digitalization has become not only a technological trend but also a critical factor in safeguarding the financial interests of business entities. The aim of the article is to identify and analyze modern digital tools, evaluate their practical potential under crisis circumstances, and develop proposals to strengthen the financial sustainability of enterprises based on digital solutions. The methodological framework is based on general scientific methods of analysis and synthesis, a comparative approach to assessing global and Ukrainian practices, as well as data from Google Trends and international reports. The study systematizes the main digital technologies that influence financial security (Big Data, artificial intelligence, blockchain, robotic process automation, cloud solutions, cybersecurity), characterizes their advantages, risks, and implementation barriers. Special attention is paid to the comparison of global and national practices: the article provides examples of digital tools applied by international corporations and Ukrainian institutions. The scientific novelty of the research lies in the integrated analysis of digital technologies through the prism of financial security, which allowed formulating recommendations for their effective use. The practical significance consists in the development of proposals for enterprises, the banking sector, and state institutions concerning comprehensive implementation of digital tools, development of human capital, balancing of benefits and risks, and strengthening of public-private partnerships. It is concluded that the digitalization of financial security in Ukraine is not only a response to crisis challenges but also a crucial element of integration into the European digital space. Future research should focus on studying the adaptation of digital tools to the specific conditions of the Ukrainian economy and conducting comparative analyses of international and domestic practices.

Keywords: ensuring financial security; digitalization of business processes; digital technologies; digital tools; digitalization of financial security; digital transformation of management decision-making; cyber security; financial sustainability of the enterprise

Вступ. Сучасне економічне та політичне середовище характеризується високим рівнем нестабільності та волатильності, що зумовлює зростання уваги до проблем фінансової безпеки підприємств як ключової передумови їх стійкого функціонування. В умовах глобальних трансформацій цифрові технології перестають бути лише інноваційним інструментом оптимізації бізнес-процесів, а набувають статусу критичного чинника забезпечення їх життєздатності.

Підприємства з високим рівнем цифрової зрілості виявляють більшу здатність протистояти кризовим явищам та швидше адаптуються до несприятливих умов зовнішнього середовища. Це підтверджує, що цифровізація відкриває нові можливості у сфері управління фінансами, прогнозування ризиків і нейтралізації потенційних загроз і небезпек. У зв'язку

з цим особливої значущості набуває дослідження ролі цифрових технологій та інструментів у забезпеченні фінансової безпеки бізнес-процесів підприємств, визначення їхніх переваг і обмежень, а також шляхів ефективною адаптації до українських реалій.

Аналіз літературних даних та постановка проблеми. Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про зростаючу увагу науковців до проблем забезпечення фінансової безпеки підприємств у мінливому економічному середовищі. Традиційно фінансова безпека розглядається як складова економічної безпеки, що охоплює захист фінансових інтересів підприємства, підтримання його платоспроможності та здатність протистояти ризикам. Разом із тим, у сучасних умовах науковий дискурс поступово зміщується в бік аналізу цифрових технологій, які дедалі більше визначають можливості

бізнесу у сфері фінансової стійкості.

У науковій літературі простежується дві взаємопов'язані лінії досліджень: перша зосереджується на питаннях фінансової безпеки як стратегічного пріоритету управління підприємствами, друга – на ролі цифровізації та використанні інноваційних інструментів для моніторингу й мінімізації фінансових ризиків. Однак інтеграція цих підходів, а саме комплексне вивчення впливу цифрових технологій на фінансову безпеку бізнес-процесів, досі залишається недостатньо розробленою. Саме ця наукова прогалина визначає актуальність подальшого дослідження.

Спираючись на напрацювання Краснокутської Н. С. та Коптевої Г. М. [1; 5], де фінансова безпека підприємства визначається як комплексна характеристика стану захищеності його фінансових інтересів, що узгоджуються з потенціалом і стратегічними цілями та дають змогу протидіяти негативним впливам у процесі фінансово-господарської діяльності, у цьому дослідженні акцентовано увагу на оцінці цих положень крізь призму цифровізації. Авторами статті [2] визначено особливості процесу цифровізації в реаліях війни та післявоєнного відновлення, а також проаналізовано вплив сучасних цифрових рішень на досягнення бізнес-структурами необхідного рівня фінансової безпеки.

У роботі [3] розглянуто вплив цифрових технологій на трансформацію бізнес-моделей та управління інноваційними проектами, запропоновано концептуальні підходи до підвищення ефективності бізнес-процесів. Дослідниками Мельником Л. Г., Карінцевою О. І., Калініченко Л. Л., Харченком М. О., Тарасенко С.В. [4] акцент зроблено на цифровій трансформації бізнес-процесів, запропоновано узагальнені приклади кращих вітчизняних практик, наведені позитивні ефекти цифровізації та існуючі бар'єри – фінансові, кадрові і регуляторні. Разом з тим недостатньо опрацьованими залишаються емпіричні підтвердження впливу цих змін на фінансову стійкість підприємств.

У роботі [5] досліджено тенденції розвитку ринку кібербезпеки в Україні та запропоновано прогноз його зростання на 50% до 2029 року. Результати вказують на зростаючий попит на цифрові інструменти захисту даних, однак питання практичної імплементації таких рішень на рівні підприємств різних галузей залишаються недостатньо розробленими.

У стратегічному документі [6] досліджено напрями розвитку фінтеху в Україні, запропоновано дорожню карту цифровізації фінансового сектору, що свідчать про визнання державою ключової ролі цифрових інновацій у фінансовій сфері. Проте документ потребує подальшого уточнення щодо адаптації стратегічних заходів до умов економічної нестабільності та воєнних ризиків. У роботі [7] проаналізовано перспективи розвитку цифрової економіки України до 2030 року, запропоновано сценарний аналіз цифровізації національної економіки. Наголошено, що досягнення високого рівня цифрової зрілості вимагає масштабних

інституційних змін, однак, питання, пов'язані з практичною реалізацією визначених цілей у кризових умовах, залишилися невирішеними. Стратегічний документ [8] зосереджений на цифровому розвитку інновацій та передбачає інституційні механізми стимулювання підприємництва. Він формує підґрунтя для створення сприятливого бізнес-середовища, проте бракує чіткої системи індикаторів ефективності реалізації стратегії.

Автори статті Федорович І. М. і Рудич В. С. [9] запропонували концептуальні підходи до інтеграції інноваційних технологій у систему фінансового контролю підприємств реального сектору. Вони наголосили на позитивному впливі цифрових рішень на управління ризиками та запобігання загрозам, але у роботі відсутні емпіричні дослідження, здатні підтвердити результативність запропонованих підходів.

Проведений огляд дозволяє дійти висновку, що наявні дослідження зосереджуються переважно на загальних тенденціях цифровізації, формуванні стратегічних рамок і окремих прикладах практичного використання цифрових технологій. Однак недостатньо вивченими залишаються питання комплексної оцінки впливу цифрових інструментів на фінансову безпеку бізнес-процесів підприємств у кризових умовах. Все це дає підстави стверджувати, що доцільним є проведення дослідження, присвяченого виявленню ролі цифрових технологій та інструментів у зміцненні фінансової безпеки підприємств і розробці практичних рекомендацій щодо їхнього ефективного впровадження.

Мета дослідження. Метою статті є ідентифікація та аналіз сучасних цифрових інструментів забезпечення фінансової безпеки бізнес-процесів підприємств, оцінка їх практичного потенціалу в умовах кризових явищ і формування пропозицій щодо підвищення фінансової стійкості на основі цифрових рішень.

Викладення основного матеріалу дослідження. Цифровізація фінансових процесів дозволяє не лише знизити витрати та підвищити прозорість управління, але й створює нові можливості для моніторингу ризиків, раннього виявлення загроз та формування системи превентивних заходів. Водночас варто наголосити, що питання застосування цифрових інструментів у сфері фінансової безпеки ще перебуває у стадії активного формування наукової та практичної бази, що підтверджується зростанням кількості досліджень і публікацій у цій сфері.

З метою підтвердження актуальності теми та визначення динаміки науково-практичної зацікавленості питаннями цифрових технологій у фінансовій безпеці було проведено попередній аналіз даних сервісу Google Trends (рис.). Отримані результати свідчать про зростання інтересу дослідників і практиків до цієї проблематики, що логічно пов'язано із глобальними викликами останніх років – пандемією, поширенням кіберзагроз та умовами воєнного стану в Україні. З рисунку можна побачити, що за останні 5 років інтерес до проблем фінансової безпеки бізнесу стабільно зростає.

Ан
до
зд

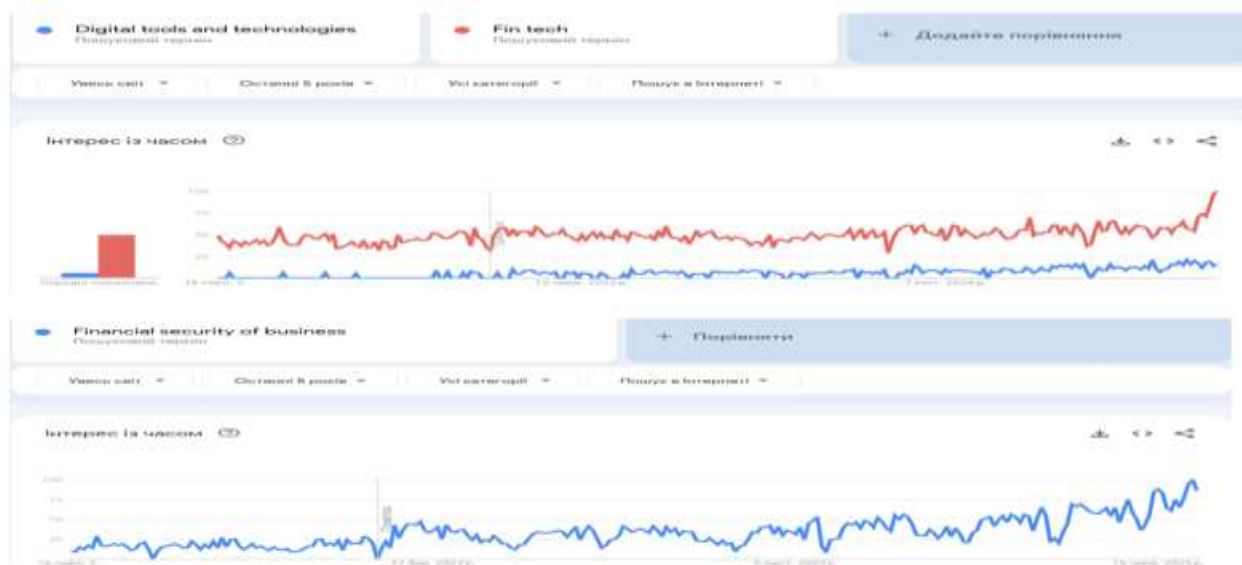

Рисунок – Аналіз пошукової активності категорій «цифрові технології» і «фінансова безпека»
Джерело: побудовано автором на основі даних сервіса Google Trends

Багато в чому це пояснюється впливом пандемії і військових дій, збільшенням загальної світової нестабільності, появою нових загроз та викликів для бізнесу.

Фінансова безпека підприємства є невід'ємним елементом системи економічної безпеки підприємства, що визначає його здатність протидіяти деструктивним впливам зовнішнього та внутрішнього середовища [1; 2; 9]. Вона не обмежується лише контролем ризиків чи запобіганням втратам, а охоплює формування цілісної системи стратегічного управління, яка дозволяє бізнесу адаптуватися до кризових умов і водночас забезпечувати розвиток.

Основними загрозами фінансовій безпеці сучасних підприємств є:

- волатильність макроекономічного середовища;
- зростання кіберзагроз та фінансового шахрайства;
- недостатня ліквідність та обмеженість інвестиційних ресурсів;

– дефіцит кваліфікованих кадрів у сфері цифрових фінансів та кіберзахисту;

- потенційне скорочення робочих місць, глобальна структурна зміна ринку праці, що здатне спровокувати соціальну та економічну нестабільність;
- збільшення витрат, пов'язані з ненадійним та дорогим енергозбереженням.

У цьому контексті цифрові технології стають ключовим інструментом, здатним зміцнити фінансову безпеку та забезпечити довгострокову стійкість підприємств [3; 4].

Світовий досвід показує, що цифрово зрілі компанії виявляють вищу стійкість до кризових явищ, оскільки здатні швидше адаптувати свої бізнес-моделі, оптимізувати фінансові потоки та знижувати витрати.

Трансформаційний вплив цифрових технологій на фінансову безпеку підприємства можна узагальнити у вигляді табл.1.

Таблиця 1 – Ключові цифрові технології та їхній вплив на фінансову безпеку підприємств

Цифрова технологія	Механізм впливу на бізнес-процеси	Позитивний ефект для фінансової безпеки	Потенційні ризики / обмеження
Big Data та аналітика	Обробка великих масивів фінансових даних, виявлення аномалій	Раннє виявлення фінансових загроз; точніше прогнозування ризиків	Високі витрати на впровадження; потреба у кваліфікованих кадрах
Штучний інтелект (AI)	Автоматизація фінансового моніторингу, fraud-аналіз	Зниження рівня шахрайства; підвищення швидкості обробки транзакцій	Можливість алгоритмічних помилок; залежність від якісних даних
Blockchain	Децентралізований облік транзакцій, смарт-контракти	Прозорість і захищеність фінансових операцій; зниження витрат на аудит	Невизначеність регулювання; висока енергозатратність
RPA (роботизована автоматизація процесів)	Автоматизація рутинних фінансових операцій	Скорочення операційних витрат; зменшення людських помилок	Ризик технічних збоїв; залежність від постачальника програмного забезпечення
Хмарні технології	Централізоване зберігання і обробка фінансових даних	Гнучкість і масштабованість; зниження витрат на IT-інфраструктуру	Кіберзагрози; залежність від постачальника сервісів
Кібербезпека	Захист даних і систем від атак	Підвищення довіри клієнтів; збереження цілісності фінансових даних	Постійне зростання складності атак; значні витрати на підтримку

Як можна побачити із табл. 1, цифровізація не є «панацеєю», а вимагає зваженої інтеграції цифрових технологій, співвідношення ефектів та ризиків для фінансової безпеки.

Цифровізація фінансової сфери відкриває для підприємств низку переваг: підвищення прозорості внутрішніх і зовнішніх операцій, спрощення виходу на нові ринки завдяки онлайн-інфраструктурі, зростання прибутковості через зменшення транзакційних витрат, покращення контролю за внутрішніми фінансовими потоками, формування довіри з боку інвесторів і споживачів, тощо.

Разом із тим існують ключові бар'єри впровадження цифрової трансформації фінансової безпеки, до яких належать:

1. Фінансові обмеження – високі витрати на придбання програмного забезпечення, оновлення обладнання та навчання персоналу.

2. Кадровий дефіцит – нестача фахівців у сфері AI, блокчейну, кіберзахисту.

3. Кіберзагрози – зростання кількості атак на критичну інфраструктуру та фінансові системи.

4. Регуляторна невизначеність – відставання законодавства від темпів цифровізації.

5. Військові виклики – руйнування інфраструктури, релокація бізнесу, обмежені інвестиційні можливості.

Для підвищення ефективності цифрових інструментів у забезпеченні фінансової безпеки доцільно зосередитися на таких напрямках:

– розвиток цифрових компетентностей підприємств та персоналу підприємства;

– розширення доступу до фінансових ресурсів для інновацій;

– удосконалення законодавчої бази з урахуванням європейських стандартів;

– стимулювання державно-приватного партнерства у сфері кіберзахисту;

– формування культури відкритості до інновацій на рівні управлінських практик.

Для кращого розуміння практичної ролі цифрових технологій у забезпеченні фінансової безпеки бізнес-процесів доцільно розглянути зарубіжний досвід провідних компаній. У табл. 2 наведено приклади впровадження цифрових інструментів у різних сферах – від банківських операцій та управління ризиками до протидії відмиванню коштів та виявлення шахрайських дій. Особлива увага приділяється не лише самим технологіям, а й результатам їх застосування, що дозволяє оцінити реальний вплив цифровізації на фінансову стійкість бізнесу.

Світові тенденції цифровізації фінансової безпеки підтверджуються не лише практикою окремих компаній, але й реалізацією масштабних міждержавних програм. Програма «Цифрова Європа» (2021–2027) розглядається як інструмент посилення цифрових спроможностей України та її включення до спільного європейського цифрового простору [10]. Із вересня 2022 року, після приєднання України до цієї ініціативи, національні компанії отримали доступ до фінансування проєктів у ключових напрямках цифрової трансформації. Отже, міжнародна підтримка цифрових ініціатив відкриває для України додаткові можливості інтеграції у європейський цифровий простір і формування власних сучасних практик у сфері фінансової безпеки. Це створює основу для розвитку внутрішніх інституційних рішень, що знаходить відображення у діяльності провідних українських банків, державних компаній та сервісів електронного урядування [6-8].

Таблиця 2 – Зарубіжний досвід використання цифрових технологій у забезпеченні фінансової безпеки бізнес-процесів

Компанія / Країна	Цифровий інструмент	Сфера застосування	Результати впровадження / Ефект
Mastercard (США, глобально)	AI-система <i>Decision Intelligence Pro</i>	Виявлення шахрайства у транзакціях	Аналіз 160 млрд операцій/рік, зниження шахрайських випадків у реальному часі
UBS (Швейцарія)	Blockchain (<i>UBS Digital Cash</i>)	Трансграничні платежі, смарт-контракти	Швидші та прозоріші платежі, скорочення витрат на обслуговування
Bunq (ЄС, fintech)	AI-система протидії AML	Відстеження та блокування підозрілих операцій	Обробка 520 параметрів/операцію; вихід банку на прибутковість
HSBC (Велика Британія)	<i>SmartServe</i> (AI + ML + біометрія)	KYC, onboarding клієнтів	89% клієнтів обслуговуються онлайн; скорочення часу перевірки
Close Brothers (UK)	RPA-платформа UiPath	Обробка платежів	Прискорення обробки, зменшення помилок
Quantifind (США)	AI-ризикова аналітика (SaaS)	AML, оцінка ризику юросіб	Використовується DoD США, Dow Jones; зростання точності перевірок
Feedzai (Португалія)	Machine learning-платформа	Аналіз транзакцій у реальному часі	Скорочення шахрайства у фінансовому секторі
Clari5 (Індія, ОАЕ)	AI-рішення для AML і fraud-аналізу	Моніторинг клієнтських операцій	Зниження витрат на fraud-менеджмент, впроваджено у Mashreq Bank
JPMorgan Chase (США)	AI-системи управління ризиками	Банківські сервіси, чат-боти, мобільні додатки	Забезпечення відповідності регуляціям, підвищення кіберзахисту
Prosperity Financial Group (США)	Blockchain-платформа	Платежі та фінансові операції	Час обробки – мінус 40%, помилки – мінус 50%, задоволеність +30%

Як свідчать наведені приклади у табл. 2, зарубіжні компанії активно впроваджують цифрові інструменти у різні сфери фінансової діяльності. Найбільш поширеними є рішення на основі штучного інтелекту (для виявлення шахрайства, протидії відмиванню коштів, управління ризиками) та блокчейн-технології (для підвищення прозорості й швидкості транзакцій). Практичний ефект виражається у скороченні часу обробки операцій, зменшенні кількості помилок, підвищенні рівня клієнтської довіри й зниженні фінансових ризиків. Це підтверджує, що цифрові інструменти є не лише технологічною інновацією, а й вагомим чинником забезпечення фінансової безпеки бізнес-процесів. На цьому тлі в Україні відбувається активний розвиток цифрових сервісів у банківському секторі, е-урядуванні та корпоративному управлінні. Приклади діяльності таких інституцій, як Monobank, ПриватБанк, Дія, Нафтогаз України та державні банки, демонструють, що цифрові інструменти використовуються не лише для підвищення зручності послуг, а й для побудови більш прозорої, безпечної та ефективної фінансової екосистеми. Це підтверджує можливість поєднання інноваційних технологій і національної специфіки, що робить українські кейси унікальним прикладом адаптивної цифровізації (табл. 3).

приклад адаптації цифрових рішень до специфічних умов національної економіки та суспільних потреб.

Загалом, український досвід підтверджує глобальні тенденції у впровадженні цифрових технологій у сфері фінансової безпеки. З одного боку, приватні банки (Monobank, ПриватБанк) демонструють гнучкість та швидкість у застосуванні інновацій, а з іншого – державні інституції (Дія, Нафтогаз, держбанки (Ощадбанк, Укресімбанк)) формують основу національної цифрової інфраструктури. Результати впровадження виявляються у зростанні довіри клієнтів, зменшенні рівня шахрайства, підвищенні прозорості бізнес-процесів та ефективності фінансового управління. Це свідчить про синергію державних і приватних ініціатив у забезпеченні фінансової безпеки на основі цифрових рішень.

Таким чином, на основі проведеного аналізу можна сформулювати кілька практичних рекомендацій для підприємств, банківських установ та державних структур:

1. Формування комплексної цифрової інфраструктури – поєднання аналітики великих даних, алгоритмів штучного інтелекту та інструментів кіберзахисту для створення єдиної системи фінансової безпеки.

Таблиця 3 - Приклади впровадження цифрових інструментів в Україні

Компанія / Інституція	Цифровий інструмент	Сфера застосування	Результати впровадження / Ефект
Monobank	Мобільний необанк, AI-аналіз транзакцій	Банківські операції, кредитування, онлайн-сервіси	Повністю цифровий банк; швидке кредитування; зручний мобільний KYC; зниження ризиків шахрайства
ПриватБанк	AI-системи fraud-моніторингу, «Приват24»	Масові платежі, управління рахунками, P2P-транзакції	Один із найбільших мобільних банківських сервісів у Європі; багаторівневий захист операцій
Дія (Мінцифри)	Єдиний цифровий портал, «Дія.Signature»	Е-ідентифікація, підписання документів, доступ до послуг	20+ млн користувачів; понад 70 держпослуг онлайн; зростання довіри до електронних сервісів
НАК «Нафтогаз України»	Системи ERP та Big Data для ризик-аналізу	Фінансовий контроль, управління потоками коштів	Підвищення прозорості фінансових операцій; посилення контролю за витратами у кризових умовах
Державні банки (Ощадбанк, Укресімбанк)	Цифрові сервіси з біометричною ідентифікацією та мобільні додатки	Банківські операції, кредитування бізнесу	Розширення доступу до послуг; підвищення безпеки ідентифікації та протидія шахрайству

Порівняння зарубіжних та українських практик цифровізації фінансової безпеки демонструє як спільні тенденції, так і відмінності. У зарубіжних компаній акцент робиться на високотехнологічних рішеннях – штучному інтелекті, машинному навчанні, blockchain, роботизованій автоматизації процесів, що дозволяє масштабувати фінансові операції, мінімізувати ризики шахрайства та забезпечувати глобальну конкурентоспроможність.

Водночас в Україні цифровізація зосереджена переважно на забезпеченні доступності та зручності фінансових послуг, інтеграції державних і приватних сервісів у єдину екосистему, підвищенні прозорості бізнес-процесів і довіри клієнтів. Це зумовлено особливостями українського ринку, де пріоритетом виступає не лише ефективність, але й швидке реагування на кризові виклики (воєнний стан, економічна нестабільність). Таким чином, зарубіжні практики можна розглядати як орієнтир високотехнологічного розвитку, тоді як українські – як

2. Розвиток кадрового потенціалу – створення програм підготовки та перекваліфікації спеціалістів у сфері фінансової аналітики та кіберзахисту, щоб мінімізувати «skills gap».

3. Збалансування переваг і ризиків – використання цифрових інструментів має супроводжуватися оцінкою їхніх ризиків, зокрема кіберзагроз і регуляторних обмежень.

4. Державна підтримка – доцільним є впровадження податкових стимулів та грантових програм для малого і середнього бізнесу з метою прискорення цифровізації їхніх фінансових процесів.

5. Розвиток партнерств – підприємствам варто активніше співпрацювати з фінтех-компаніями та державними структурами для впровадження спільних цифрових рішень у сфері фінансової безпеки.

Висновки. Здійснено ідентифікацію ключових цифрових інструментів та проведено їх аналіз з позицій впливу на фінансову безпеку підприємств. Доведено, що використання цифрових рішень забезпечує: підвищення

прозорості фінансових операцій, зменшення ймовірності шахрайських дій, посилення стійкості підприємств до кризових явищ. Водночас виявлено низку бар'єрів, серед яких – дефіцит кваліфікованих кадрів, висока вартість технологій, регуляторні обмеження та кіберризик. Особливу увагу приділено порівнянню світових та українських практик цифровізації фінансової безпеки. Виявлено, що міжнародні компанії роблять акцент на високотехнологічних рішеннях, тоді як українські – відображають швидку адаптацію цифрових інструментів до умов воєнного стану та економічної нестабільності. На основі аналізу сформульовано практичні рекомендації для підприємств, банківського сектору та держави, які передбачають інтеграцію цифрових інструментів у фінансовий моніторинг, розвиток кадрового потенціалу, балансування переваг і ризиків цифровізації та посилення державно-приватного партнерства. Подальші дослідження доцільно спрямувати на аналіз адаптації цифрових інструментів до специфічних умов української економіки та розробку механізмів їх інтеграції у стратегії фінансової безпеки підприємств.

Список літератури

1. Краснокутська Н. С., Коптева Г. М. Дефініція поняття “фінансова безпека підприємства”: основні підходи та особливості. *Бізнес-інформ*. 2019. № 7. С. 14–19. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2019-7-14-19>
2. Демчишак Н. Б., Шевчук Р. С., Гоменюк К. В. Цифрові технології та інструменти забезпечення фінансової безпеки підприємств у контексті вартісно-орієнтованого управління. *Економіка та суспільство*. №73. 2025. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-73-53>.
3. Здренюк В., Грод А., Очеретко Б. Вплив цифрових технологій на розвиток бізнесу: трансформація бізнес-моделей та управління інноваційними проектами. *Економічний аналіз*. 2024. Том 34. № 2. С. 453–464. <https://doi.org/10.35774/econa2024.02.453>
4. Мельник Л. Г., Карінцева О. І., Калініченко Л. Л., Харченко М. О., Тарасенко С. В. Цифрова трансформація бізнес-процесів в Україні: кращі практики вітчизняного бізнесу та сучасні виклики. *Економіка природокористування і еколого-економічні проблеми. Механізм регулювання економіки*. 2024. № 2 (104). С. 54–60. <https://doi.org/10.32782/mer.2024.104.07>.
5. Жажалов Я. В Україні ринок кібербезпеки зростає на 50% до 2029 року. Головне зі звіту IT Ukraine Association. 07.01.2025. URL: <https://dou.ua/lenta/news/ukraine-cybersecurity-market-review/>
6. Стратегія розвитку фінтеху в Україні до 2025 року. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Strategy_finteh2025.pdf?v=4 (дата звернення 29.03.2025 р.).
7. Україна 2030E – країна з розвинутою цифровою економікою. Український інститут майбутнього. URL: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.html>
8. Україна затвердила Стратегію цифрового розвитку інновацій до 2030 року: WINWIN. URL: <https://surl.li/mdviqq>
9. Федорович І. М., Рудич В. С. Інноваційні технології у забезпеченні фінансової безпеки підприємств реального сектора економіки. *Інвестиції: практика та досвід*. 2025. № 2. 2025. С. 165–172. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.2.165>
10. Дія. Бізнес. Відкриті конкурси програми «Цифрова Європа» для українських компаній у 2025 році. URL: <https://business.diaa.gov.ua/news/vidkryti-konkursy-prohramy-tsyfrova-yevropa-dlia-ukrainskykh-kompanii-u-2025-rotsi>

prohramy-tsyfrova-yevropa-dlia-ukrainskykh-kompanii-u-2025-rotsi

References (transliterated)

1. Krasnokutska N. S., Koptieva H. M. (2019) Definititsiia poniattia “finansova bezpeka pidpriemstva”: osnovni pidkhody ta osoblyvosti [Definition of the concept of “financial security of an enterprise”: basic approaches and features]. *Biznes Inform [Business Inform]*. No. 7, pp. 14–19. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2019-7-14-19> [in Ukrainian].
2. Demchyshak N. B., Shevchuk R. S., Homeniuk K. V. (2025) Tsyfrovii tekhnolohii ta instrumenty zabezpechennia finansovoi bezpeky pidpriemstv u konteksti vartisno-orientovanoho upravlinnia [Digital technologies and tools for ensuring financial security of enterprises in the context of value-based management]. *Ekonomika ta suspilstvo [Economy and society]*. no. 73. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-73-53> [in Ukrainian].
3. Zdreynik V., Hrod A., Ocheretko B. (2024) Vplyv tsyfrovyykh tekhnolohii na rozvytok biznesu: transformatsiia biznes-modelei ta upravlinnia innovatsiynymy proektamy [The impact of digital technologies on business development: transformation of business models and management of innovative projects]. *Ekonomichnyi analiz [Economic analysis]*, no. 34, pp. 453–464. <https://doi.org/10.35774/econa2024.02.453> [in Ukrainian].
4. Melnyk L.H., Karintseva O.I., Kalinichenko L.L., Kharchenko M. O., Tarasenko S. V. (2024) Tsyfrova transformatsiia biznes-protsesiv v Ukraini: krashchi praktyky vitchyznianoho biznesu ta suchasni vyklyky [Digital transformation of business processes in Ukraine: best practices of domestic business and current challenges]. *Ekonomika pryrodokorystuvannia i ekoloho-ekonomichni problemy. Mekhanizm rehuliuвання ekonomiky [Environmental economics and ecological and economic problems]*, no. 2 (104), pp. 54–60. <https://doi.org/10.32782/mer.2024.104.07> [in Ukrainian].
5. Zhakhalov Ya. (2025) V Ukraini rynek kiberbezpeky zroste na 50% do 2029 roku. Holovne zi zvituv IT Ukraine Association [Ukraine's cybersecurity market will grow by 50% by 2029. Highlights from the report of the IT Ukraine Association]. URL: <https://dou.ua/lenta/news/ukraine-cybersecurity-market-review/> (accessed May 2, 2025)
6. Stratehiia rozvytku fintekhu v Ukraini do 2025 roku. [Fintech development strategy in Ukraine until 2025]. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Strategy_finteh2025.pdf?v=4 (accessed May 2, 2025)
7. Ukraina 2030E – kraina z rozvynutoiu tsyfrovoyu ekonomikoiu. Ukrainyskyi instytut maibutnoho [Ukraine 2030E – a country with a developed digital economy. Ukrainian Institute of the Future]. URL: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.html> (accessed May 2, 2025)
8. Ukraina zatverdyla Stratehiu tsyfrovoho rozvytku innovatsii do 2030 roku: WINWIN [Ukraine has approved the Strategy for Digital Development of Innovations until 2030: WINWIN]. URL: <https://surl.li/mdviqq> (accessed May 2, 2025)
9. Fedorovych I. M., Rudych V. S. (2025) Innovatsiini tekhnolohii u zabezpechenni finansovoi bezpeky pidpriemstv realnoho sektora ekonomiky [Innovative technologies in ensuring the financial security of enterprises in the real sector of the economy]. *Investytsii: praktyka ta dosvid [Investments: practice and experience]*, no. 2, pp. 165–172. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.2.165> [in Ukrainian].
10. Diia. Biznes. Vidkryti konkursy prohramy «Tsyfrova Yevropa» dlia ukrainskykh kompanii u 2025 rotsi [Open competitions of the Digital Europe program for Ukrainian companies in 2025] URL: <https://business.diaa.gov.ua/news/vidkryti-konkursy-prohramy-tsyfrova-yevropa-dlia-ukrainskykh-kompanii-u-2025-rotsi>

Надійшла (received) 25.09.2025

Відомості про авторів / About the Authors

Коптєва Ганна Миколаївна (Koptieva Hanna) – докторка економічних наук, професорка, професорка кафедри менеджменту, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»; м. Харків, Україна; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3082-2094> ; e-mail: hanna.koptieva@khp.edu.ua